

V Bratislave 05.04.2013

Z á p i s n i c a

Z Valného zhromaždenia Učenej spoločnosti SAV dňa 05.04.2013

Prítomní: Riadni členovia: 25; štyria (4) členovia prišli po odznení bodu 2
Emeritní členovia: 18

Ospravedlnení: Riadni členovia: 5
Emeritní členovia: 11

Program:

1. Privítanie členov UČS
2. Výročná správa o činnosti UČS SAV za rok 2012
3. Prednáška prof. RNDr. Petra Samuelyho, DrSc. „Pravidelné hodnotenie vedeckých organizácií SAV: Quo vadis?“
4. Prednáška RNDr. Evy Majkovej, DrSc. „Stratégia výskumu, vývoja a inovácií SR do r. 2020“
5. Príprava voľby Rady Učenej spoločnosti SAV
6. Rôzne

1. Profesor Bužek privítal prítomných na Valnom zhromaždení UČS SAV, informoval ich o programe zasadnutia a odovzdal slovo profesorke Pastorekovej.
2. 2. Výročnú správu predniesla prof. Pastoreková (*v prílohe*). Plénum sa oboznámilo so správou bez pripomienok. Nakoľko valné zhromaždenie nebolo uznášaniaschopné, predseda UČS informoval prítomných, že hlasovanie o prijatí správy prebehne následne elektronicky per rollam.
3. Slovo dostal profesor Samuely, ktorý predniesol prednášku na tému “Pravidelné hodnotenie vedeckých organizácií SAV – Quo vadis?” (*priložíme linku na ppt na web? do intranetu?*)

Profesor Bužek otvoril diskusiu, v ktorej odzneli pripomienky a námety viacerých členov UČS SAV.

- doc. Takáč: V rámci akreditácií by bolo zaujímavé zistenie, ktorí vedci z ústavu nepublikovali ani jednu nekarentovanú publikáciu. Zároveň položil otázku, či sú ústavy personálne a programovo pripravené na využitie prístrojov nadobudnutých zo štrukturálnych fondov.
- prof. Pastoreková: Ústavom by pomohlo, ak by akreditačná komisia (ďalej len „AK“) bola schopná posúdiť, ktorá skupina nedosahuje požadované parametre. Prof. Samuely: AK má za úlohu hodnotiť ústavy, nie skupiny. Prof. Bužek uviedol, že ARRA na požiadanie P SAV spravila analýzu špičkových skupín v SAV a identifikovala skupiny, kvalita výskumu ktorých je porovnateľná s pracoviskami vo svete.

- prof. Luby: pekne spracovaná prednáška – obsiahnuté až 3 obdobia dozadu, v roku 1992 bola dosiahnutý prirodzený stav v podobe Gaussovej krivky, neskôr sa už prirodzené rozdelenie ústavov nepodarilo, akreditácia/hodnotenie ústavov bolo v roku 1992 narýchlo urobené –vzhľadom na zníženie rozpočtu z 900 mil. na 560 mil. Sk (A-90%; B-80%; C-70%; D-60% - dostali % prideleného rozpočtu pre jednotlivé ústavy). Stratifikácia do 9 úrovní nebola správne riešenie, je ich príliš veľa.
- doc. Sládek: komisia sa neubránila vplyvu zvonka (ak je menej publikácií –argument, že ústav viac pôsobí v praxi),
- prof. Pastorek: uvítame všetky návrhy, do hodnotenia však významne zasahoval snem. Netreba sa porovnávať s AV ČR (hodnotenie výskumných skupín), zmluva sa uzatvára s ústavom, problematické skupiny sú identifikované. V ČR uplatnili systém hodnotenia +20% a -20% podľa stupňa hodnotenia. SAV iniciovala akreditáciu spolu s VŠ. Predseda SAV vyzval členov UČS, aby pripomienkovali, v čom ju zlepšiť, ako komunikovať so snemom.

Počas diskusie prišli na zasadanie členovia Učenej spoločnosti dr. Švec, prof. Bátora, doc. Gömöry, dr. Michalka.

- prof. Lichardus – Akreditácia VŠ – deje sa na len základe publikácií, nehodnotí sa pedagogická činnosť, akreditácia v roku 1992 sa diala rýchlo, lebo bol znížený rozpočet,
- dr. Olejník: Eliminované boli externé posudky – zahraniční posudzovatelia sa väčšinou oboznamovali so stavom až na mieste. Český model (AV ČR): 3 panely (OV) – 4 externisti v každej skupine podľa svojej špecializácie, veľkosť AK závisela od veľkosti ústavu. Každý ústav dostal požiadavku definovať skupiny podľa vlastného návrhu (nie nutne podľa organizačného poriadku).
- prof. Macho – dôležité je porovnanie so svetom. Hodnotenie v rokoch 1990-91 viedlo k pridelovaniu rozpočtu inštitúcie podľa výsledkov. Kritériá posudzovania by mali byť jasné na začiatku posudzovania, nie až pred samotnou akreditáciou.
- dr. Štolc: Má akreditačný proces dopad na kvalitatívne zvýšenie úrovne akadémie?
- prof. Samuely: má to význam, väčšina ústavov pozitívne zareagovala na hodnotenie v predchádzajúcej akreditácii a zaoberala sa ním.
- doc. Kvetňanský: Aké sú konzekvencie hodnotenia? Je to niekde zakotvené?
- prof. Pastorek: Pri hodnotení D ústav nemá nárok na existenciu, tento rok bolo ústavom s hodnotením A prerozdelených 1.000.000,- Eur vo forme kapitálových prostriedkov ako bonifikácia.
- prof. Bužek ukončil diskusiu konštatovaním, že proces akreditácie je pozitívnym krokom. Treba ho využiť na rozvoj SAV a súčasne využiť na prezentáciu navonok. Je však dôležité si všimnúť, že napriek tomu, že počet A ústavov v SAV stúpa súčasne klesá úspešných projektov SAV v 7.RP čo signalizuje vážny problém. Treba byť k sebe kritickejší.
- I. Klimeš - potrebujeme jasnú podporu pre niektoré nepopulárne kroky (hodnotenie skupín pri akreditácii spomenuté prof. Pastorekovou)

4. Profesor Bužek odovzdal slovo dr. E. Majkovej, ktorá predniesla prednášku Stratégia výskumu, vývoja a inovácií SR do r. 2020. (priložíme linku na ppt na web? do intranetu?)

Po prednáške profesor Bužek otvoril priestor pre otázky a pripomienky.

- doc. Kúdela položil otázku, aký je časový horizont realizácie. Prof. Pastorek uviedol, že dokument bol schválený 09/03/2013, bola to iniciatíva ministerstva školstva, aby sa AV zúčastnila, do konca apríla má vzniknúť nultá verzia 3S Smart Specialization Strategy. Nemožno však očakávať nárast prostriedkov do št. rozpočtu. Do roku 2020 má ísť 1% HDP na vedu, teraz 0,68% - z toho polovica zo štátneho rozpočtu, dve tretiny by mali ísť z privátnych zdrojov. Žiaľ, nie sme pripravení na financovanie vedy zo súkromných zdrojov. Prezentovaný dokument by mal byť základ pre 3S, ak ju schvália experti, pôjde

2,8 mld. Eur na vedu, výskum a inovácie. My musíme dokázať, že naše priority 1) sú proexportne zamerané, 2) podporujú vedu, výskum a inovácie, 3) podporujú zamestnanosť a hospodársky rast. Do vlády príde asi v polovici septembra, najprv musí vláda zvýšiť financovanie vedy na 1%, potom bude nasledovať akčný plán, koľko pôjde na excelentnú vedu. Treba však presadiť zmeny – riešiteľom projektov ŠF klesá vedecká výkonnosť - vedci sa nemôžu venovať vede, ale trávia čas písaním hlásení a správ. Otázkou je, kto bude určovať kam pôjdu financie a aké sú priority. Podľa priemyselných zväzov musí byť financovanie nadrezortné. Mnohé zmeny sa nedajú presadiť, tí ktorí riadia vedu, nemajú s ňou priame skúsenosti. Sme na až 13. mieste v stredoeurópskom regióne.

- prof. Bužek : bolo by zaujímavé definovať stratégie a priority,
- prof. Pastorek : strategický cieľ slovenskej vedy by malo byť dostať sa na úroveň okolitých krajín; v analýze Simago sme na 429. mieste– postavme si cieľ dostať sa na 300.-350. pozíciu, povedzme si, čo pre to treba spraviť, nemáme správne ciele. Dr. Majková uviedla, že SIMAGO je o počte výstupov. Dôležité je porovnávať sa s okolitými inštitúciami. Momentálne je politická vôľa na prípravu 3S dokumentu.
- dr. Besterci uviedol, že do budúcnosti treba, aby sa hodnotili školy, vždy boli v porovnaní s akadémiou nižšie.
- prof. Šajgalík – do vlády nepôjdu stratégie , ale dokument 3S. Problémom je, že neexistuje ústretová, kontaktná organizácia pre priemyselné zväzy, ktoré momentálne pozitívne hodnotia súčasný prístup a hľadajú spôsob, ako spolupracovať.
- prof. Čiampor: Základom je, že percento investovania do vedy podľa Lisabonskej stratégie sa nedodržiava, čo spôsobuje súčasný stav účasti napríklad na projektoch ERC. Súčasný dokument neprinesie zvýšenie financovania. Dr. Majková uviedla, že súčasný dokument je podkladom pre získanie prostriedkov z EÚ.
- prof. Luby uviedol, že treba riešiť 1) prostriedky na prevádzku infraštruktúry, ktorú nadobúdame (200 mil. Eur v rozpočte SAV – oproti 100 mil. Eur celé Slovensko v rámci 7. RP EÚ), 2) problém atomizácie projektov a 3) počet doktorandov (možnosť zväziť zavedenie princípu doktorandských škôl Maxa Plancka v Nemecku),
- doc. Gömöry k súkromnému financovaniu výskumu uviedol, že je ľahšie získať partnera zo zahraničia ako zo Slovenska
- prof. Šajgalík – projekty sú prostriedkom na generovanie miest, ale nie sú cieľom.
- prof. Bužek položil otázku, či budú k dispozícii prostriedky zo ŠF pre Bratislavu, Prof. Pastorek uviedol, že na vedeckovýskumné inovácie zo ŠF je odhad cca 500 mil. Eur v rámci Bratislavy.

Profesor Bužek poďakoval dr. Majkovej za prednášku a uzavrel diskusiu.

5. Ďalším bodom programu bola príprava volieb do rady UČS, nakoľko tento rok vyprší mandát súčasnej Rady. Účasť v termíne 04/09/2013 bude zistená pomocou doodle.com. Predseda vyzval záujemcov z radov členov Učenej spoločnosti, aby uvažovali o svojej prípadnej kandidatúre.

6. V bode rôzne zaznela informácia od dr. Lacinovej o Bio-etickej konferencii, ktorá sa bude konať 30-31/05/2013, organizovanej Etickým výborom UNESCO v Bratislave. Sú otvorené miesta pre rečníkov z našej krajiny, v troch paneloch: nanotechnológie, informačná spoločnosť, zodpovednosť vedca a zodpovednosť vedy. V prípade záujmu dr. Lacinová sprostredkuje viac informácií.

7. V závere predseda UČS profesor Bužek poďakoval prítomným za účasť. Vyslovil presvedčenie, že diskusia bude pokračovať a k diskutovaným témam sa ešte bude možné vrátiť na ďalších zasadaniach.

prof. RNDr. Vladimír Bužek, DrSc.
predseda UČS SAV

Zapísala: Mgr. L. Kuchtová